

Голові Разової спеціалізованої вченої ради
3/25 Львівського державного університету
фізичної культури ім. Івана Боберського,
доктору наук з фізичного виховання та спорту
доценту **Мандюку А.Б.**

Відгук

офіційного опонента кандидата наук з фізичного виховання та спорту, заслуженого працівника фізичної культури і спорту, професора кафедри спеціальної фізичної та бойової підготовки Національної академії Служби безпеки України (м. Київ) **Шлямара Ігоря Леонідовича**, на дисертаційну роботу **Швеця Вадима Леонтійовича** за темою – «Організаційно-управлінські аспекти формування готовності інструкторів з фізичної підготовки і спорту органів внутрішніх справ», подана на здобуття наукового ступеня доктора філософії (PhD) з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт

Актуальність обраної теми. Тема дисертаційної роботи Швеця Вадима Леонтійовича є беззаперечно актуальною, зважаючи на сучасні виклики, що постають перед системою фізичної підготовки в органах внутрішніх справ України, особливо в умовах збройної агресії та підвищених вимог до професійної витривалості й готовності особового складу. Формування висококваліфікованого інституту інструкторів з фізичної підготовки і спорту є необхідною умовою ефективного функціонування системи службової та бойової підготовки правоохоронців, підвищення їх загальної фізичної, психофізіологічної та морально-вольової готовності до виконання службових завдань.

Організаційно-управлінські аспекти цієї підготовки потребують наукового переосмислення, зважаючи на зміну підходів до професійної освіти, впровадження сучасних методик тренувального процесу та необхідність системного підходу до кадрового забезпечення фізичної підготовки в ОВС. Дисертант звертається до малодослідженої, але важливої проблематики, яка безпосередньо стосується зміцнення потенціалу сектору безпеки й правопорядку.

Таким чином, дослідження спрямоване на вирішення одного з ключових завдань галузі — удосконалення системи підготовки фахівців, відповідальних за фізичний розвиток і професійну витривалість співробітників органів внутрішніх справ, що й зумовлює його теоретичну значущість і високу практичну цінність.

Оцінка наукового рівня дисертації і наукових публікацій здобувача, зокрема новизни представлених теоретичних та/або експериментальних результатів проведених здобувачем досліджень. Дисертаційне дослідження Швеця Вадима Леонтійовича відповідає сучасному науковому рівню за змістом, структурою, методологією та обґрунтованістю отриманих результатів. У роботі розглянуто складний і малодосліджений комплекс організаційно-управлінських аспектів формування готовності інструкторів з фізичної підготовки і спорту органів внутрішніх справ, що забезпечує актуальність і практичну значущість представлених матеріалів.

Наукова новизна:

- уперше обґрунтовано організаційно-управлінські засади диференційованих програм, спрямованих на формування професійної готовності інструкторів із фізичної підготовки органів внутрішніх справ. Запровадження цих

підходів в процес професійного вишколу забезпечує індивідуалізацію фізичної підготовки, вдосконалення методик розвитку фізичних якостей і підвищення готовності інструкторів до виконання професійних завдань;

- уперше встановлено важливі та інформативні маркери готовності інструкторів фізичної підготовки, що сприяють якісному виконанню їхньої професійної діяльності: (серед фізичних якостей) координованість рухів, здатність утримання статичної рівноваги та час простої реакції на зоровий подразник, (серед когнітивних якостей) стійкість та зосередженість уваги, а також її переключення та логічне мислення, (серед організаційно-управлінських якостей і вмінь) комунікативні навички, уміння будувати й підтримувати робочі взаємовідносини, уміння працювати у групі, здатність управляти персоналом, елементи стратегічного мислення, (серед особистісних якостей) самоконтроль, уміння приймати необхідні рішення, мотивація, здатність засвоювати нові знання й уміння, впевненість у власних силах, наполегливість;

- уперше визначені ключові складники організаційно-управлінських засад до вишколу інструкторів із фізичної підготовки органів внутрішніх справ, що забезпечують їхній професійний розвиток: планування, організація, розподіл завдань, мотивація та контроль;

- удосконалено наукові дані про позитивний вплив внутрішньої мотивації на якість процесу тренування або навчання, відсутність впливу занять спортом на показники задоволеності життям, високий рівень тривожності інструкторів з фізичної підготовки;

- набули подальшого розвитку дані про значущість фізичної підготовки, мотивованості, емоційного контролю, копінг-стратегій орієнтованих на розв'язання проблем для навчання та благополуччя курсантів або солдатів та у підтримці високого рівня їх готовності до виконання професійних завдань.

Представлені теоретичні положення логічно підтверджуються результатами власного експериментального дослідження, яке проведено з дотриманням методологічних вимог.

Наукові публікації здобувача свідчать про послідовність, глибину і системність у вивченні обраної проблематики. Матеріали дисертації апробовано в провідних наукових виданнях, а також на профільних науково-практичних конференціях, що підтверджує рівень наукової комунікації автора та визнання результатів його праці в професійному середовищі.

Отже, представлена дисертація має високий науковий рівень, а отримані результати становлять інтерес як для теоретиків, так і для практиків сфери фізичної підготовки силових структур.

Наукова обґрунтованість результатів проведених здобувачем досліджень, наукових положень, висновків і рекомендацій сформульованих у дисертації. Наукові результати, отримані Швецем Вадимом Леонтійовичем, мають належний рівень обґрунтованості, підтверджений системним аналізом сучасного стану проблеми, ретельною розробкою теоретичних підходів і методології дослідження, а також результатами експериментальної роботи.

У дисертації логічно поєднано аналітичний огляд наукових джерел із чітко структурованим емпіричним блоком. Наукові положення, сформульовані здобувачем, базуються на достовірних даних, отриманих у процесі педагогічного експерименту, що проводився за чітко визначеною програмою з використанням валідних методик та відповідної математичної обробки результатів.

Висновки та практичні рекомендації дисертанта є логічним підсумком проведеного дослідження, повністю узгоджуються з поставленими завданнями, відповідають меті дослідження і мають значний практичний потенціал для вдосконалення системи підготовки інструкторів з фізичної підготовки і спорту в органах внутрішніх справ.

Таким чином, наукові результати та рекомендації, сформульовані у дисертації, є обґрунтованими, послідовними та мають високий ступінь прикладної значущості.

Оцінка рівня виконання поставленого наукового завдання та оволодіння здобувачем методологією наукової діяльності. Здобувач повністю виконав поставлене в дисертаційній роботі наукове завдання, яке полягало в науковому обґрунтуванні та розробці організаційно-управлінських засад формування готовності інструкторів з фізичної підготовки і спорту органів внутрішніх справ. У процесі дослідження Іцвець Вадим Леонтійович виявив здатність до самостійного і критичного мислення, ефективного застосування загальнонаукових та спеціальних методів дослідження.

Автор впевнено орієнтується в сучасному стані наукової проблематики, вміло використовує методологічний інструментарій (аналіз літературних джерел, соціологічні методи, педагогічний експеримент, методи кількісної та якісної обробки даних), демонструє високий рівень культури наукової праці. Логіка дослідження чітко вибудована, наукова гіпотеза підтверджена, а поставлені завдання — реалізовані на всіх етапах дослідницького процесу.

Таким чином, дисертант повністю оволодів методологією наукової діяльності, а його робота відповідає вимогам до досліджень на здобуття наукового ступеня доктора філософії.

Зауваження до змісту й оформлення дисертації.

1. У роботі акцент зроблено на важливості розвитку індивідуальних фізичних якостей у процесі підготовки інструкторів з фізичної підготовки і спорту. Проведено порівняння між групою інструкторів та звичайних військовослужбовців, що, в цілому, передбачувано засвідчило перевагу інструкторів за більшістю показників. Водночас слід зауважити, що професійна готовність інструктора з фізичної підготовки і спорту передбачає не лише високий рівень фізичної підготовленості, а й достатню методичну та теоретичну підготовку. Зокрема, ключовими є педагогічні вміння: роз'яснити, продемонструвати, навчити та організувати тренувальний процес. Ці аспекти, які безпосередньо стосуються професійної діяльності інструктора, у роботі залишилися поза увагою. Таким чином, фактично йдеться більше про фізичну підготовленість інструктора, а не про його комплексну готовність до виконання професійних завдань, що зазначено в темі дисертації.

2. У тексті дисертації спостерігається некоректне використання термінів «поліцейські» та «військовослужбовці». Варто зазначити, що це – різні категорії осіб: поліцейські не є військовослужбовцями, оскільки поліція є цивільним правоохоронним органом, у якому особи мають спеціальні звання, а не військові.

3. У тексті спостерігається невідповідність у логіці добору країн для аналізу. Зокрема, спочатку зазначається: «Правоохоронна структура розвинених країн світу (США, Франції, Великої Британії, Німеччини, Канади)», а далі наводяться приклади з Узбекистану та В'єтнаму (с. 29), при цьому стверджується, що розглядаються «європейські стандарти навчання» (с. 24) або «досвід провідних країн світу» (с. 32). Включення країн, які мають інший соціально-економічний та освітній контекст, ніж

ЄС чи держави НАТО, потребує окремого обґрунтування або більш чіткого структурування порівняльного аналізу - із зазначенням цілей та меж такої аналітики.

4. У тексті не завжди коректно використано терміни. Наприклад, словосполучення «...у сфері фізичної культури в практичній службово-бойовій діяльності» (с. 28) є не зовсім вдалим, оскільки в контексті службово-бойової діяльності доцільніше вживати термін «фізична підготовка», а не «фізична культура». Слід також привести по тексту до єдиного зразка формулювання щодо посади, визначеної в темі: «інструктор фізичної підготовки і спорту». У різних місцях вживаються варіанти «інструктор фізичної підготовки», «інструктор фізичного виховання» тощо, що створює термінологічну нечіткість.

Незрозумілими залишаються деякі аббревіатури і терміни, зокрема: що мається на увазі під «СБО України» (с. 26) та що саме означає вислів «форсований режим розвитку фізичних якостей» (с. 27) - варто уточнити або пояснити.

Крім того, формулювання на кшталт «фізична підготовленість у понад 40 % абітурієнтів...» є некоректним, оскільки абітурієнти, як правило, не проходять фізичну підготовку в її професійному значенні. Доцільніше вжити, наприклад: «понад 40 % абітурієнтів мають незадовільні результати (оцінки) з фізичної підготовки під час вступу до військових закладів вищої освіти».

Висновок. Дисертаційна робота Швеця Вадима Леонтійовича, на тему «Організаційно-управлінські аспекти формування готовності інструкторів з фізичної підготовки і спорту органів внутрішніх справ» є завершеним самостійним дослідженням, має наукову новизну, практичне значення для ефективного управління професійним розвитком інструкторів з фізичної підготовки органів внутрішніх справ, відповідає вимогам наказу МОН України № 40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження вимог до оформлення дисертації (зі змінами), «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (Постанова Кабінету Міністрів України від 12.01. 2022 р. № 44), а її автор, Швець Вадим Леонтійович, заслуговує присудження наукового ступеня доктора філософії (PhD) з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт.

Офіційний опонент:

кандидат наук з фізичного виховання та спорту,
заслужений працівник фізичної культури і спорту України,
професор кафедри спеціальної фізичної та бойової підготовки
Національної академії Служби безпеки України
полковник

Шлямар Ігор Леонідович

«21» квітня 2025 року

Підпис Шлямара І.Л. засвідчую.

Учений секретар Вченої ради
Національної академії Служби безпеки України,
кандидат юридичних наук, доктор
полковник
«25» квітня 2025 року

Андрій ПРОЗОРОВ

